

Statsrevisorernes sekretariat
Christiansborg
DK-1240 København K
statsrevisorerne@ft.dk

9. november 2016

Finansministerens redegørelse vedrørende Statsrevisorernes beretning nr. 25/2015 om revision af statsregnskabet for 2015

I det følgende redegøres for de foranstaltninger og overvejelser, som beretningen om revision af statsregnskabet for 2015 og Statsrevisorernes bemærkninger giver anledning til.

Redegørelsen falder i tre dele. Først gennemgås bemærkninger til § 7. Finansministeriet. Dernæst gennemgås Finansministeriets kommentarer til tværgående bidrag. Afslutningsvist gennemgås Finansministeriets kommentarer til øvrige dele af Rigsrevisionens beretning.

Gennemgang af § 7. Finansministeriet

Vedrørende punkt 70: Bedre beskyttelse af fortrolige oplysninger i departementet

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2014 om manglende beskyttelse af fortrolige oplysninger, hvor departementet ikke overholdt persondataloven.

Opfølgningen viste, at departementet nu overholder persondataloven.

Jeg tager på den baggrund til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan afsluttes.

Vedrørende punkt 86: Genudlån til Ring 3 Letbane I/S uden bevillingsmæssig hjemmel i departementet

Rigsrevisionen finder det utilfredsstillende, at Finansministeriet har afholdt væsentlige udgifter uden bevillingsmæssig hjemmel, og at ministeriet ikke efterfølgende opdagede fejlen ved kontrollen af månedsregnskaberne eller ministeriets afsluttende regnskab for 2015. Rigsrevisionen finder det endvidere utilfredsstillende, at ministeriet undlod at oplyse om den manglende bevilling i de regnskabsmæssige forklaringer til brug for Rigsrevisionens bevillingskontrol.

Jeg tager kritikken til efterretning og det er mig oplyst, at der har været tale om procedurefejl i både Finansministeriet og Nationalbanken. I Nationalbanken blev selve genudlånet udbetalt, uden at den bevillingsmæssige hjemmel blev kontrolleret, og i Finansministeriet blev kontiene oprettet i Statens Budgetteringssystem også uden kontrol af bevillingsmæssig hjemmel.

Følgende procedureændringer er iværksat for at undgå lignende fejl. Der vil fremover være kontrol af den bevillingsmæssige hjemmel, både når Nationalbanken skal foretage en udbetaling af genudlånet, og når Finansministeriet opretter nye konti i Statens Budgetteringssystem. Finansministeriet (Koncernøkonomi) vil herudover fremover pointere overfor Nationalbanken, at banken skal fremhæve væsentlige større afvigelser i forbindelse med deres godkendelse af bogføringskredsen i Statens Koncernsystem. Endelig vil Koncernøkonomi have fokus på fællesparagrafferne i forbindelse med deres overordnede godkendelse i Statens Koncernsystem.

Vedrørende punkt 72: Større ledelsesbevågenhed på tjenestemandspensioner i Statens Administration

Rigsrevisionen har påpeget, at administrationen af statens tjenestemandspensioner ikke opfyldte krav til god og pålidelig forvaltning, herunder en manglende ledelsesmæssig bevågenhed. Endvidere var områdets administration bundet op på enkeltpersoner, hvilket medførte en sårbarhed på området.

Rigsrevisionen vurderer, at Finansministeriet har håndteret ovenstående problemstillinger, og sårbarheden er imødegået gennem ledelsesmæssigt fokus og vidensdeling.

Jeg tager på den baggrund til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan afsluttes.

Vedrørende punkt 73: Fortsat uafklaret, om mangelfuld kontrol ved Økonomiservicecentrets udbetaling af tilskud mv. har medført fejl eller besvigelser

Rigsrevisionen har fulgt op på sagen vedrørende manglende funktionsadskilt kontrol ved ØSC's udbetaling af tilskud mv. via GIS. Jeg noterer mig, at Rigsrevisionens opfølgning viser, at Statens Administration har indført en

systemunderstøttet kontrol af hovedparten af udbetalingerne via GIS, samt indført manuelle kontroller for de resterende udbetalinger.

Jeg tager på den baggrund til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at nødvendige kontroller fremadrettet er iværksat, og at denne del af sagen dermed kan afsluttes.

I forhold til den bagudrettede afdækning af, om udbetalinger via GIS, har medført besvigelser, tager jeg Rigsrevisionens kritik til efterretning. Finansministeriet har tidligere stillet i udsigt, at den bagudrettede afdækning ville være afsluttet ved udgangen af 2015. Dette har ikke kunnet overholdes, hvilket jeg beklager.

Ledelsen i Statens Administration og Moderniseringsstyrelsen har haft og har fortsat et stort fokus på afklaringen af transaktioner i den bagudrettede periode.

Der var oprindeligt planlagt og iværksat en gennemgang af 5 pct. af alle transaktioner med fokus på, at ØSC-medarbejderen ikke havde begået besvigelser som følge af den manglende funktionsadskillelse i udbetalingsprocessen.

I de gennemgåede stikprøver har der ikke været indikationer på besvigelser. Der er imidlertid identificeret transaktioner, hvor datagrundlaget er svært tilgængeligt. Den ledelsesmæssige vurdering var derfor, at en mere systembaseret tilgang var nødvendig for at supplere den foretagne bagudrettede afdækning, med henblik på at opnå en større sikkerhed for det samlede antal udbetalinger.

Statens Administration, Moderniseringsstyrelsen og Departementet er gået sammen om i fællesskab at skabe en systembaseret metode i afdækningen, hvor det forventes, at denne vil vise en sikkerhed for et væsentligt større omfang af transaktioner end de hidtil bebudede på 5 pct.

Finansministeriet har således fortsat en stor bevågenhed på at få afklaret, om svigtet i funktionsadskillelsen har betydet besvigelser. Afdækningen forventes færdig senest ved udgangen af 2016.

Finansministeriets kommentarer til øvrige punkter

Tværgående bidrag

3.2 Status for logning og overvågning af dataaktiviteter

Finansministeriet erklærer sig enig i, at alle ministerier er ansvarlige for at etablere tilstrækkelig logning og overvågning af data og systemer til at sikre, at eventuelt misbrug opdages og efterfølgende kan efterforskes.

Rigsrevisionen påpeger, at de undersøgte virksomheders logning og overvågning har mangler. Jeg bemærker, at resultatet for Statens It er blandt de bedste i

undersøgelsen og Statens It har på kun ét kontrolmål fået vurderingen delvist opfyldt (gul) mens de resterende kontrolmål alle vurderes opfyldt (grønne). Kontrolmålet, der blev vurderet delvist opfyldt, er *nr. 3.1.3 Virksomheden råder over værktøjer, som understøtter arbejdet med log-data*, og Statens It har oplyst mig om, at styrelsen fortsat vil arbejde med at systematisere opsamling af logs og håndteringen af alarmer fra samme.

Dette sker med udgangspunkt i Statens Its ledelsessystem for informationssikkerhed, hvorefter virksomhedens ledelse driver og iværksætter aktiviteter og sikkerhedstiltag baseret på konkrete vurderinger af risici og trusler. Dette arbejde understøttes af Statens Its certificering efter den internationale standard for informationssikkerhed ISO27001.

Kommentarer til øvrige dele af beretningen

Vedrørende § 6, Pkt 66: Kapitalindskud optages nu korrekt i statsregnskabet under Udenrigsministeriet

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2013 om forkert opgørelse af regnskabsposten ”Kapitalindskud” i statsregnskabet.

Kapitalindskud betragtes normalt som et statsligt aktiv, som staten i princippet kan få tilbageført ved ophør af den pågældende aktivitet. En nærmere gennemgang af Udenrigsministeriets kapitalindskud i International Development Association (IDA) har vist, at der i forbindelse med de løbende opfølgninger reelt er tale om tilskud. Moderniseringsstyrelsen har på den baggrund godkendt, at der foretages en omklassificering af kapitalinskuddet i IDA på 15,7 mia. kr.

Jeg tager på denne baggrund til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan lukkes.

Vedrørende punkt 77 (Erhvervs- og Vækstministeriets hensættelser til udflytning af statslige arbejdspladser), punkt 112 (Kriminalforsorgens hensættelse til køb af telte), punkt 128 (Erhvervs- og Vækstministeriets hensættelse i regnskabet for Ministeriet for By, Bolig og Landdistrikter til uforudsete udgifter og tab på debitorer), punkt 148 (Arkitektskolen i Århus' hensættelse i forbindelse med etableringen af en ny skole) og punkt 161 (Kunstakademiets Billedkunstskolers hensættelse til folgearbejder af et ombygningsprojekt)

Statsrevisorerne bemærker, at det ikke er tilfredsstillende, at det statslige regelsæt vedrørende hensættelser er uklart, samt at der inden for Erhvervs- og Vækstministeriet uden tilstrækkeligt grundlag er hensat et beløb på 28,9 mio. kr. til fremtidige aktiviteter i forbindelse med udflytning af statslige arbejdspladser.

Jeg noterer mig, at beretningen, ud over det af statsrevisorerne fremhævede eksempel, indeholder yderligere fire eksempler på foretagne hensættelser, som Rigsrevisionen finder i strid med regelsættet. Umiddelbart er det

Finansministeriets vurdering, at regelsættet i Finansministeriets Økonomisk Administrative Vejledning og den tilhørende *Vejledning om den regnskabsmæssige håndtering af hensatte forpligtelser* er dækkende, men omfanget af eksempler i beretningen gør det relevant at overveje, om regelsættet kan tydeliggøres.

Konsekvensen af fejlagtige hensættelser er ikke alene en fejl i regnskabet, som skal korrigeres i regnskabet for det efterfølgende år. Fejlagtige hensættelser kan endvidere have den konsekvens, at ministerierne i efterfølgende år utilsigtet får øgede forbrugsmuligheder inden for rammerne af det statslige udgiftsloft efter budgetloven. Jeg finder det også af den grund vigtigt, at regelsættet er klart.

Moderniseringsstyrelsen vil blandt andet på baggrund af Rigsrevisionens eksempler i beretningen foretage en gennemgang af Finansministeriets Økonomisk Administrative vejledning og den tilhørende *Vejledning om den regnskabsmæssige håndtering af hensatte forpligtelser* med henblik på en tydeliggørelse af regelsættet, herunder overveje om det vil være hensigtsmæssigt tydeligere at anføre eksempler på, hvornår der *ikke* kan foretages hensættelser. Endvidere vil det være relevant at supplere regelsættet, således at det klart fremgår, at tilbageførte hensættelser ikke må give mulighed for at forøge dispositionsmulighederne.

Vedrørende § 9, Pkt. 100: Manglende sparsommelighed ved betaling til Skatteministeriets tidligere departementschef

Det er Rigsrevisionens samlede vurdering, at Moderniseringsstyrelsen på vegne af Skatteministeriet i højere grad burde have udvist sparsommelighed både i forhandlingen af det ekstraordinære pensionstilskud på 450.000 kr. til den tidligere departementschef i Skatteministeriet og ved at tilbyde mere end én stilling som alternativ til rådighedsløn.

Hertil kan jeg bemærke følgende:

Moderniseringsstyrelsen skulle afslutte en langstrakt og kompleks sag, hvor der, som Rigsrevisionen også medgiver, ikke var fortilfælde. Det måtte blandt andet indgå i overvejelserne, at alternativet til en mindelig løsning på basis af en aftale med den forhandlingsberettigede organisation og den tidligere departementschef kunne blive en dyr og langvarig retssag.

Det omtalte beløb er tilskud til den tidligere departementschefs pensionsordning og ikke et beløb, som den pågældende fik udbetalt.

Det var ikke muligt at tilbyde den tidligere departementschef ansættelse i andre stillinger end den nævnte stilling som kommitteret som alternativ til afskedigelse med rådighedsløn.

Jeg er naturligvis helt enig i, at der skal udvises sparsommelighed også i sager af denne karakter. Det er samtidigt Finansministeriets vurdering, at den valgte løsning under de foreliggende omstændigheder samlet set var den bedst mulige.

Vedrørende § 20, Pkt. 151: Øget opsparing i departementet

Rigsrevisionen har fulgt op på en sag fra 2013 om opsparing til deltagere i erhvervsrettet voksen- og efteruddannelse. Opsparingen har i flere år været stigende, hvilket skyldes faldende elevtal og dermed færre udbetalinger, mens indtægterne fra arbejdsgiverne ikke tilsvarende er faldet. Rigsrevisionen påpeger, at det faldende elevtal burde resultere i en tilsvarende nedjustering af bevillingen.

Opsparingen var i 2015 yderligere steget med 551,4 mio. kr. til 2.483,2 mio. kr. og består af en statslig andel og en arbejdsgiverfinansieret andel. De arbejdsgiverfinansierede midler er øremærket til deltagerstøtte i loven og kan derfor ikke umiddelbart bortfalde. Rigsrevisionen finder det endvidere uhensigtsmæssigt, at kontoen er en sammenblanding af to forskellige finansieringskilder.

Jeg har fået oplyst, at løsninger på sagen fortsat drøftes mellem Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling og Finansministeriet, ligesom mulige løsninger har været drøftet med arbejdsmarkedets parter i årets trepartsforhandlinger. Drøftelserne med arbejdsmarkedets parter vil fortsætte i 2017, når trepartsforhandlingerne genoptages.

Vedrørende § 23, Pkt. 171: Usikkerhed om værdien af Naturstyrelsens grunde

Rigsrevisionen følger i punkt 171 op på en sag, der var omtalt i punkt 187 i beretning nr. 23/2014 om revisionen af statsregnskabet for 2014. I min redegørelse vedrørende den beretning bemærkede jeg, at Finansministeriet vil fortsætte dialogen med Miljø- og Fødevareministeriet om værdiansættelsen af Naturstyrelsens grunde med det sigte, at der foretages en opsplitning af Naturstyrelsens grunde i enkeltaktiver og en samtidig ændring af værdiansættelse, og at opsplitningen sker på en måde, der har sammenhæng til Naturstyrelsens fremadrettede styring.

På det grundlag er der opnået enighed om en model, hvor der fremadrettet er sammenhæng mellem den regnskabsmæssige registrering og Naturstyrelsens arealstyring. Modellen sikrer endvidere, at værdiansættelsen af arealerne fremadrettet løbende vil blive reguleret i overensstemmelse med SKAT's vurderinger i Statens Salgs- og Vurderingsregister (SVUR). De fremadrettede reguleringer vil blive optaget som urealiserede værdireguleringer i statsregnskabets balance og påvirker således ikke bevillingsregnskabet. Værdireguleringerne vil ikke påvirke statens provenu ved et eventuelt fremtidigt salg af arealerne. Naturstyrelsen har efterfølgende gennemgået arealerne og beskrevet de regnskabsmæssige konsekvenser. På det grundlag har Moderniseringsstyrelsen

godkendt en ændring af Naturstyrelsens regnskabspraksis, der, som Rigsrevisionen konstaterer, vil føre til en forøgelse af arealernes værdi fra 2,1 mia. kr. til 3,9 mia. kr.

Jeg tager på denne baggrund til efterretning, at Rigsrevisionen vurderer, at sagen kan lukkes.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister